

P1077

8-34

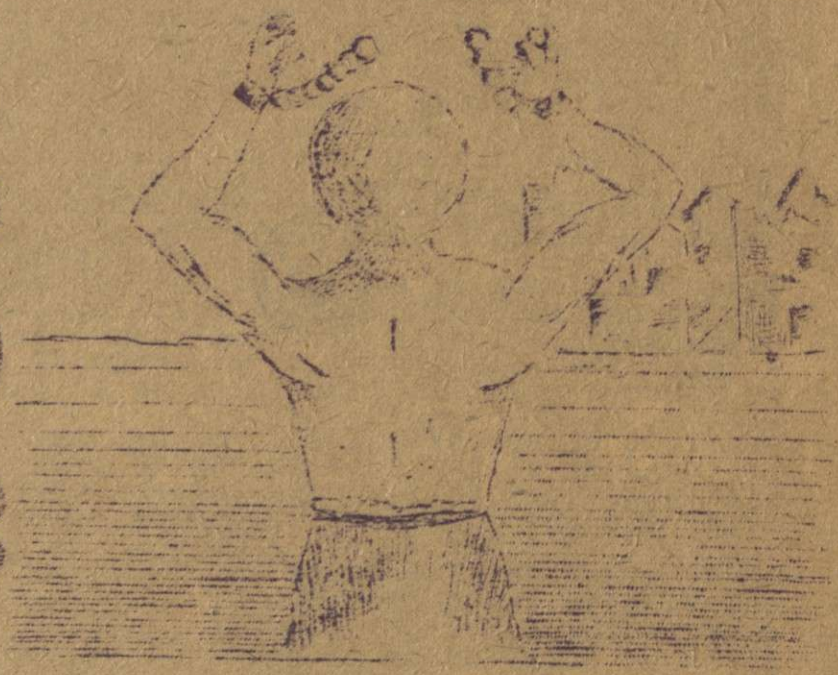
78^{et}. 1944 ²⁰

SEPTEMBER 1944

e 30

O
B
S
O
O
C
I

GLASILO II. BATALJONA II. BRIGADE
VDV SLOVENIJE

100
100
100

MEJE NAS NISO OVIRALE

Ze tri leta besni po slovenski zemlji vihar, ki mu v naši zgodovini ni primera. Tri leta je že minulo, kar smo vsi zavedni Slovenci pozabili na svoja politična prerokanja in smo odločno nastopili pot upora, borbe proti slovenskemu, slovanskemu in sploh svetovnemu sovražniku: fašizmu. Tri leta že drdrajo partizanske strojnice po vsej slovenski zemlji. Da, po vsej Sloveniji! Ne samo po Gorenjskem ali pa Dolenjskem! Ne! Mi hočemo popolno svobodo našega naroda! Naš cilj je osvoboditi zadnji košček naše Frleki-je, naše Koroške in tudi naše Primorske. Tudi našo Primorsko - deželo tisočih nasilij, krivic in zatiranj! Deželo naših velikih sinov: Ivana Gradnika, Bidovca, Valenciča, Marušiča, Miloša, Simona Gregorčiča, Jožeta Srebrniča, Franca Bevka...

Tudi do Soče in še čez je sogel naš upor! Do zadnjega Brica, Benečana in Režijana je prišel glas o naši borbi. Te najbolj zahodne slovenske trdnjave so se razburkale, razgibale - zašumelo je po njih: Smrt fašizmu! Svoboda na rodu!

In Narodno Osvobodilna Vojska je dobila novih borcev; borcev, ki vedo, kaj je trpljenje, suženjstvo, lakota; borcev, ki dobro vedo, zakaj - se borijo; borcev, ki jih ne bo odnesla prva sapica!

Danes najdeš Brica povsod, vsaka slovenska brigada je zastopana iz vsaj nekaj Brici. V Benečiji pa imamo že bataljon Benečanov - prostovoljcev, ki so porok, da konec vojne ne bo na šel Benečanov nepriljubljenih, ampak bodo tedaj tudi vedeli, kaj morajo narediti. Ne bodo pustili, da bi jim drugi delali postave. Sami si jih bodo postavili, sami se bodo odločili za tako ali tako življenje.

Mi vsi se pripravljamo, ali bolje rečeno, smo že pripravljani na oni veliki trenutek, ka

terega tako težko pričakuje. ves slovenski na
rod, katerega pa se tako bojijo fašisti in nji
hovi hlapci. Oni veliki trenutek ni več daleč!

Kajuh:

KMETOVA PESEM...

Moje telo pretepeno pogledjte,
lica otekla,
usta nabrekla, moje dlani krvaveče,
moje oči plameneče!

Bil sem zemljak,
vsak svoj korak
svoji sem zemlji podaril...

Pa so prišli ti prekleti hudiči,
koder so šli, so za njimi mrliči,
meni so mater in sina ubili,
ženo so... kaj naj bi z ženo storili?!

Nisem več vzdržal,
v meni je tlelo
v pesti skelcilo,
pa sem udaril!

Marko:

Novo življenje Brd

Iskra narodno osvobodilnega boja je padla tudi v naša topla Brda in se hitro razširila v velik plamen. Brda - zadnja slovenska postojanka na zahodu - so z navdušenjem sprejela prve borce za pravico. Se več! Niso jih samo sprejela, ampak so se dvignili tudi sami Briči, prišli za orožje in se borijo skupno s svojimi brati proti svetovnemu sovražniku - fašizmu.

V taka Brda je bil poslan II. bataljon II. brigade Vojske Državne Varnosti Slovenije. Večkratno so že poznali: partizani prejšnjega briškega VOS-a, znani po svojih drznih in učinkovitih akcijah v Anhoven, Moši, Koprivi, Podgori, San Giovanni, ob Nadiži itd. Sprejeli so nas tako, kakor more in zna sprejeti borca za svobodo samo Brič. Vsakdo nas je vabil v hišo in nam postregel z raznimi dobrotami, posebno s sadjem in vinom, ki sta glavna pridelka Brd. Vedno se je razvnel domač, prijazen in odkritosrčen razgovor, ki se je navadno zaključil s povabilom, naj se kmalu spet oglasimo.

Najbolj so znana Brda po svojih mitingih. Vsako nedeljo - večkrat pa še med tednom - se vršijo v raznih krajih; enkrat v središču Brd, drugič prav blizu Gorice in sovražnikovih postojank. Vršijo se največkrat v dvorani, včasih tudi na prostem. Sedaj, ko so vsi za orožje sposobni moški pod orožjem, se zelo čuti pomanjkanje tovarišev in morajo moške vloge igrati same tovarišice. Največji uspeh pa imajo točke, katere izvajajo naši najmlajši: pionirski. Seveda so za ves trud tudi obilno poplačani - ploskanju ni konca ne kraja in morajo svoje točke večkrat ponavljati.

Tudi tu se vidi, kako so Brda neločljivo povezana z vojsko. Na vsak miting so povabljene najbližje edinice, ki se tega seveda udeležijo, če jim le služba dopušča. Zgodilo se je že, da se miting sploh ni vršil, ker vojska ni prišla.

Večkrat pa prireja mitinge tudi vojska sa-

ma. Obisk teh mitingov je posebno velik in se navdušenje sploh ne da popisati.

Brda živijo že skoraj popolnoma mirno življenje: gradijo si svojo notranjo upravo na podlagi prave ljudske demokracije ter se kulturno in politično dvigajo.

Brda z vsemi močmi sodelujejo v naši borbi - z dušo in telesom so se pridružila prebujajoči se Sloveniji. Brdci so vedeli in vedo, kje je njihovo mesto, kdo je njihov brat in rešnični tovariš. Pa tudi mi vemo, kaj pomenijo naša Brda za naše gibanje in ravno zato gremo s takim veseljem in pogumom na akcije, da čimprej izženemo z naše zemlje okupatorja, da bo svobodna zadržala vsa naša domovina.

ZA SVOBODO PADLA BORCA.

Dne 12. julija 1944. je v ponesrečenem prehodu čez Sočo izgubil življenje tov. Janko, politkomisarja 1. čete.

V istoterih pohodih po Primoški, gorenjskih in notranjskih hribih, v nešteti borbah: na Krnu, Stolu, Krivavi peči, Grčariči, Begunjah ga ni zadela sovražna kroglja. Prestal je vse trplje nje starega partizana - saj je bil partizan že jeseni 1942. leta - , a mrzla Soča, čez katero se je hotel ono noč podati, ga je vzela v svoje narodne vrnila nam ga je mrtvega.

Se vedno ga vidimo v resnosti svojega obraza, v dobrotljivem nasmehu ust, mirnem ter močnatem nastopu.

Danes, ko ga ni več, se ga vsi spominjamo, vsi, ki smo skupno z njim živeli in delali. Spo

minjamo se nanj z občutkom, ki ga more imeti samo borec do padlega boreca!

+++++++

Dne 19. avgusta 1944. je bil v drznem napadu na sovražno patroljo težko ranjen tov. Miko la, politdelegat III. čete. Ranjen je bil ujet in nato s pestmi ubit od nekega švabobranca.

Ostrmeli smo - nismo mogli verjeti, saj smo ga imeli še pred seboj; prejšnji dan, ko je odhajal na akcijo naj se pozdravljaj z veseljem nasmehom. Voščili smo mu dober uspeh. Takrat si ni nihče mislil, da se ne bo več vrnil - tovariš Mikola, eden najboljših borcev našega bataljona, eden najbolj priljubljenih in predanih tovarišev. Občudovali smo ga in spoštovali, saj je bil on tisti, ki je pokazal predanost v nešteti primerih. On je dvignil našo zastavo sredi Bovca v sovražni postojanki - , on je bil vedno prostovoljec v akcijah in pri vsakem delu. Čeprav bolan in opravičen vojaške službe se je vrnil k nam hotel je biti pri nas. Rekel nam je, da bi ga bilo sram doma pričakati konca.

Ko smo zvedeli, da ga je ranjenega v prsni deli pobil, smo stisnili pesti. Zažarele so nam oči, nehote smo prekleli domačega izdajalca. V srcu pa nam je ostala ena sama želja: katera nam ne pusti kloniti glave, objokavati naše mrtevce: naščevanje!

Soborci

Strela, 3. četa:

RABELJSKI RUDNIK
RABELJSKI RUDNIK

po drznem načrtu je uspelo 27. junija 1944. skupini šestih mož III. čete pod vodstvom komandanta tov. Borisa vdreti skozi predor v rabeljski rudnik ter minirati črpalke in

- 6 -

Izginjeno stroje. Tri potane rudnika jo pa ni
ne uniženega, ker se je brez izgub, vrnila
in nato unižila še stroj, ki ji je služil za
prevoz.

Eksplozija se je izvršila popolnóci, tik
pred zaključkom tekovanja.

Trecej težko in dolgo pot smo morali napra-
viti do Rablja. Vendar pa smo se dobro zaveda-
li, kakšnega pohena je uniženje tega rudnika in
smo s smehom prenegovali vse ovire. V bližnji
vami smo še enkrat pregledali mine, da nam ne
bi v odločilnem trenutku odpovedale in bi bi-
la vsa pot znaná.

Tri vhodu v rudnik smo se skrili. Prav muč-
no je bilo to čakanje. Kmalu pa smo zaslišali
brnenje stroja "Dekaville", ki prevažá delavce.
V naši bližini se je ustavil in delavci so se
razšli vsak na svoj dom. Tri stroju so ostali
samo strojevódjá in pomočnika.

Cisto tihó smo jih obkolali. Niso nas niti
opazili. Skočili smo pred nje. Prestrašeni so
begali z očmi od enega do drugega tovariša in
ugibali, kaj bo sedaj. Mi smo jim lepo dopoveda-
li, da se ne smejo ganiti nikamor, dokler se ne
bomo vrnili. Zaradi varnosti pa smo jim pusti-
li še stražo.

Trižgali smo jansarice in štirje tovariši
- komandant tov. Boris, komisar tov. Bojan, koman-
dir tov. Krpan in jaz - smo se vsedli na stroj
ki nas je popeljal v osrčje rudnika.

Hladno, mrzlo je bilo v rudniku, povsod saa-
na tišina, le enkomeren ritem "Dekavillovih"
koles se je razlagal po vorih. Na križišču smo
se ustavili in poskakali na tla. Komandant je
dal še zadnja navodila, nato pa smo krenili po
rovu naprej.

Naenkrat je zableščala na nasprotnem kon-
cu rova luč. Bil je nočni čuvaj, ki nas je usta-
vil in vprašal, odkod prihajamo. Namesto odgo-
ra smo mu pokazali brzostrelke in ga ostro
vprašali, kje so črpalke. Prav hitro je pokazal.
Približali smo se jim in tam našli še enega
čuvaja. Oba smo takoj zastražili. Dva pa sva se
spustila k črpalkam, ki so bile 80 m nižje. Mi

nirala sva jih in se hitro vrnila. Minirali smo še dvigalne naprave in se nato zopet vsedlina stroj, ki jo je še precej hitro rezal proti izodu.

Nismo bili še sredi poti, ko se je začela silovita eksplozija in takoj nato še ena, znak, da je bilo naše delo uspešno.

Ustnice so se nam kar same razlezele v zadovoljen nasmešek. Vsi smo bili veseli, ker smo preprečili tujcu, da bi izkoriščal naše prirodne zaklade.

Slavko, 2. četa:

PARTIZANI

Le vkup! Le vkup!

Vsi k partizanom

v gozde in gore!

Vse puške in mitraljeze

vzemimo zdaj v roke!

Mi partizani se borimo,

da narod svoj osvobodimo.

Te švabe vse, prav vse pobijmo!

Ce dovolj jih ni vse to,

velika Rusija v pomoč nam bo!

Juriš!... Juriš!...

Juriš na švabobrancelje,

na slovenske izdajalce!

Ti so vsemu svetu znani,

da so roparji in požigalci.

Kolozaje dobre si dobimo,

rokave geril si vsi zavijmo!

in bombe v rokah vsi držimo!

ŠTEVILKE

iz našega tekmovanja

Od 27. aprila do 27. julija 1944. smo zadali sovražniku sledeče izgube:

36 mrtvih
48 ranjenih
25 ujetin

Zaplenili smo poleg drugega materiala tudi:

1 težko strojnico
3 lahke strojnice
23 pišk
3 pištole
21 defenzivnih bomb
1 luksuzni avto
1 motorno kolo

Poleg drugega smo imeli:

121 političnih ur
131 taktičnih vojaških vaj
80 praktičnih vojaških vaj
2 mitinga
55 kulturnih večerov
115 kulturnih ur
193 krat čiščenje orožja

Stab
II. bataljona II. brigade
VDV Slovenije

Položaj 23. avg. 1944.
Tek. št. 15/B

D N V V N O P O V E L J E

V času tekmovanja so se v II. bataljonu II. brigade Vojske Državne Varnosti Slovenije posebno izkazali sledeči tovariši:

1. Polikomisar 1. čete tov. Sorli Egidij, kateri je vzorno in disciplinirano vršil svoje delo ter pokazal pri tem precejšnjo samoinici

ativnost.

2. Nan. komandirja II. čete tov. Furlan Slavko - Zvonko, kateri je vestno in disciplinirano vršil svoje dolžnosti ter se pokazal hraber in samoiniciativen v izvrševanju akcij.

3. Obveščevalec 2. čete tov. Pavletič Marijan, kateri je z zanimanjem vršil svoje dolžnosti in se izkazal hraber borec.

Vsem imenovanim tovarišem izreka štab II. bataljona II. brigade VDV Slovenije

p r i z n a n j e i n p o h v a l o !

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Politkomisar:
Kovačič Radko, l.r.

Komandant:
Hoznar Andrej -
Boris, l.r.

ZADNJE AKCIJE

Osem tovarišev iz 2. čete je 11. avgusta 1944. ob 16. uri napadlo med Tolminom in Kanalom laško patroljo. Po kratki borbi so na mestu obležali štiri mrtvi lahi.

Naši so se umaknili brez izgub.

18. avgusta 1944. popoldne sta tov. Znago iz II. brigade VDV Slovenije in tov. Rafael iz 1. čete sama napadla v Podgori (v neposredni bližini Gorice) laške vojake, ki so s kamionom peljali orožje in municijo iz Gorice. Ubit je bil en lah, dva pa težko ranjena.

Tovariša sta se kljub hudemu obstreljevanju nepoškodovana umaknila.

Patrulja osmih mož iz 1. in 2. čete pod vodstvom nan. komandirja tov. Zvonka je 19. avgusta 1944. med Anhovin in Kanalom napadla na 20 mož sestoječo fašistično patroljo. Vnela se je kratka, toda ostra borba, v kateri je junaško padel tov. Mikla. Točno se je ustreglo za tri mrtve

fašiste, ne ve se pa za ostale.

Na akciji so se posebno izkazali tov. Martin, Marijan in Mikola.

Sart fašizmu!

Svobodo narodu!

ČRTICE IZ NAŠEGA ŽIVLJENJA

Bojan, 2. četa:

Na straži

V gostem bukovem gozdu stojijo - raztrese ni sem in tja - partizanski šotori. Ura je že pozna in vsi tovariši mirno spe. Na stezi, ki gre mimo taborišča, stojim jaz in stražarim po čivajoče tovariše. Noč je zelo temna, tako, da se ne vidi niti pet predse. Povsod je velika tišina, čuje se samo žuborenje bližnjega potočka. Povsod je vse mirno... Moja ušesa so napeta. Po slušam... Vse mirno... In moje misli so zaposlene z delom, ki me pričakuje naslednji dan. Vsa-ke toliko časa napravim nekaj korakov, da se malo ogrejem, kajti noč je hladna. Nato se vrnem na svoje mesto pod veliko bukev.

Od daleč se čuje odnev korakov. Prisluhnem. Glas postaja razločnejši. Hitro v zaklon! Jé že tu.

"Stoj!"

"Stojin!"

.....
"Naprej!" Prišel je kurir z dolge poti. Tu di on gre - brez besede - spat.

In zopet poslušam.. Zdi se mi skoraj dolgo časna ta služba, čeprav imam pred seboj toliko misli.

Zdaj slišim, da gre nekaj iz šotora proti neni. Tako j vem, da je menjava straže. Drugi stražar stopi na moje mesto in jaz grem počivati.

Zaenkrat je moja služba končana.

Marko:

Tik Gorice

Tople avgustove noči smo previdno korakali skozi Podgoro, le nekaj sto metrov oddaljeni od goriških bunkerjev. Prišli smo do zadnje hiše, ki stoji v neposredni bližini železnice. Zavili smo okrog vogala. Pred seboj smo zagledali temni železniški nasip. Naprej smo stopali v še večji tišini po ravnini pod nasipom.

Na tla! ... Brez povelja, kakor po nagonu smo se za prvih vrgli po tleh. Na nasipu so se pojavile tri postave. Kakor lesene lutke so se premikale po progi. Tedaj so obstale. Zaškrtnile je strojnica - naboj je zadržal v cev. Sedaj... sedaj bo zaropotalo!

Vsi smo se še bolj stisnili k zemlji, kar spojili smo se z njo. Bili smo popolnoma brez zaklonov. Bele nogavice so se kar svetile v temi. Tedaj... je patrolja krenila počasi naprej.

Srečno je šlo! Napetost je popustila. Patrolja na progi je počasi nadaljevala svoj obhod. Od časa do časa so se ustavili in pregledovali progo.

Mi smo še nekaj časa počakali in nato v največji previdnosti nadaljevali pot. Na mestu, kjer smo hoteli minirati, smo se pod nasipom ustavili in prisluškovali. Vse tiho. Povzpeli smo se na nasip. Hiter pogled na levo in desno nas je prepričal, da ni nikogar v bližini. Prav bliizu je stala hiša - verjetno prazna. Tiho, brez povelja smo odšli vsak na svoje mesto: zasedi na obe strani, ostali trije pa na delo.

Počasi so tekale minute. Luna je prišla iz za oblakov - popolnoma svetlo je postalo. Tam na oni strani Gorice se je zasvetila raketa,

nekaj časa trepetala v zraku in nato zopet u-tonila v temo. Vse je bilo mirno.
"brrr... brrr..." je zaropotala brzostrelka
proti nam. Sklonili smo se.

Zopet! Ciu... ciu... so brnele krogle mimo
ušes in udarjale v tračnice... Streljali so iz
one 100 m oddaljene hiše, za katero smo misli-
li, da je prazna. Iridružil se je še težki "Fiat"
iz utrabe na goriškem mostu.

Položaj je postajal vedno resnejši. Unak ni-
nili smo se z nasipa in se med trtami povzpe-
li v hrib. Težko smo sopli.

Zopet na tla! V zraku se je zasvetila rde-
ča raketa in padla dva metra od nas. Takoj se
je oglasil težki "Fiat" in nam nad glavami po-
siljal svinčene pozdrave. Mi smo kljub temu iz
vse mirnostjo nadaljevali našo pot.

Ko smo višje v hribu počivali, smo videli
Nemce, kako so z lučjo preiskovali progo.

Radko:

Mi in "Tolminski glas"

Stari očka iz neke tolminske vasi stopa v
nedeljskem jutru po stezi proti Tolminu. Gre k
maši in po novice iz doline.

Izza ovinka se prikaže skupina fantov. Oč-
ku zastane korak, toča, ko zagleda okrogla lica
na katerih se dobro izraža sir in mleko tol-
minskih krav s planin, poleg tega pa še hudomu-
šen in bister pogled, takoj uvidi, da so to per-
tizani. Skoraj bi rekel, da že ve, da so iz 3. če-
te.

Naši ga takoj obkrožijo in po nekaj bese-
dah zvito poprosijo:

"Očka, prinesi nam danes "Tolminski glas",
ki ga švabobranci vsako nedeljo tako ponujajo!
Bomo vsaj videli, kaj zopet pisarijo v svojem
listu!"

"Bom! Bom, če že hočete!" se zasmije.

---ooo---

V Tolminu so mâši. Svabobrancci z veliko vnamo delijo svojo propagando. Tudi očka vzame list in ga spravi v žep. Svabobrančku se smehlja srce - že vidi, kakšen velik vtis in uspeh bo imelo njihovo glasilo v gorski vasici.

Doma naši fantje očka že čakajo. Ko jim ga izroči, popite v četo, da razveselijo tovariše z novini "racami" "Tolminskega glasu". Poleg drugih zabav je tudi ta dobrodošla...

V popolni tišini, katero le sem in tja prokino gromki smeh, poslušajo čudovite novice - e naj je lebelejša od druge! Novice o partizanski. lu ki v "Cadrgu" smeha kar ne more ustaviti. pridejo pa na dan tudi težka pripoznanja kot na primer, da jih celo pri Sv. Luciji nazivajo s "svabobranskimi barabami". Vzdigujejo žilne spave tistim triindevetdesetim, kateri so "v borbi za narod in vero izginili v noč iz rifenberškega gradu. Poleg tega pa še razne druge opazke, katere si lahko izmišlja samo prazna švabobranska glava.

S takimi in podobnimi novicami se zaključuje naša zabavna ura. Propagandist s posebno važnostjo spravlja "Tolminski glas" v svojo torbico, se nasmeje in pravi: "Skoda je pa le, ker bo tako malo časa trajalo to razvedrilo!"

KULTURA

Marko: **Očistimo naš jezik!**

Vsak narod ima svoje svetinje. Med te svetinje prištevamo običaje, navade, pesmi in seveda tudi jezik. Naša narodna zakladnica je zelo bogata, saj vemo, koliko in kakšnih navad ima naš narod in kako je med njim razširjena narodna pesem. Vemo pa tudi, kakšen je naš jezik.

Nekateri pravijo, da je reven in ne moreš z njim vsega povedati. To pa ni res! Vsako stvar lepo slovensko poveš, če ne z eno pa z dvema -

treni besedami. Izraz s tem ne bo izgubil svojega smisla. Nasprotno! Z več besedami ga boš se natančneje opisal in kar je glavno; vsak Slovenec te bo razumel.

Tovariši!

Nahajamo se v času, ko odpravljamo vse stare napake. Brišemo vse, kar ni bilo pravilnega, vse, kar je oviralo naš narod pri njegovem razvoju. In ravno sedaj je čas, da očistimo tudi naš jezik, da izvržemo vse, kar ni pravilnega.

V prvi vrsti moramo odpraviti vse p o p a č e n k e . Zakaj se "rimorec in Trekmur" ne moreta popolnoma razumeti? Rimorec vpleta v naš jezik italijanske besede, Trekmurec pa nemške in madžarske. Seveda nastane na ta način v slovenskem jeziku velika zmešnjava in je popolnoma nemogoče, da bi se ta dva med seboj razumela. Odpraviti skušajmo vsako popačenko, pa naj bo še tako malenkostna ali pa velika.

Naj navédem samo nekaj popačenk, katere moramo takoj odpravljati:

logor = taborišče	kana = cev pri puški
patron = naboj	makina = stroj
kanon = top	študent = dijak

Prav tako bi se morali izogibati tujk, za katere imamo lope slovenske izraze, n. pr.:

mitraljez = strojnica	Komanda = poveljstvo
kurz = tečaj	komandirati = poveljevati

Seveda pa moramo pri tem paziti, da ne popačimo jezika. Tujke, za katere ne moremo najti lepega domačega izraza, moramo pustiti, kar je popolnoma razumljivo, da ne izmalicimo našega jezika, n. pr. avtomobil naj ostane avtomobil, ne pa, da bi ga skušali zamenjati s kakšnim "samodrcem" in slično, kakor so to naredili pred nekaj leti Hrvači.

Tovariši!

Lojdimo takoj na delo in čistimo naš jezik vedno in povsod. Zavedajmo se važnosti časa v katerem smo. Bodimo res delavni in videli bomo, da uspeh ne bo izostal.

NAŠE ZDRAVJE

Tarzan:

Čuvajmo svoj največji zaklad!

Da, čuvajmo ga! Če ga izgubiš, te čaka trda borba, da si ga zopet priboriš, ali si ga pa sploh ne moreš več! Ta naš največji zaklad je - zdravje. Če si zdrav, imaš vse!

Veliko pa je ljudi, ki nato ne polagajo no bene važnosti. Tudi med nami se najde nekaj to varišev, ki mislijo:

"Vojna je! Kaj bi se umival, preoblačil - ko pa gre za življenje! Ko bo svoboda, potem se bomo umivali, snažili, preoblačili itd."

Vendar pa imajo ti tovariši popolnoma napačno mnenje. Res je, da gre danes za življenje in ravno zato, da tega ne izgubimo, so morano redno umivati in skrbeti za svoje zdravje.

Vsak pravi partizan, ki hoče narodu in sebi dobro, se mora vsako jutro že na vse zgodaj umiti - prej, predno je, cita ali piše članke za bataljonski časopis, ševeda pa si ne sme samo malo zmociti obraza, temveč naj sleče tudi srajco in se temeljito umije. Da pa na lobe pozabi, to je itak vsakemu razumljivo.

Partizani zelo veliko hodimo, zato je za nas posebno važna nega nog. Dobro si zapomnimo naslednji koristni nasvet: po vsakem pohodu si umij noge! Pred pohodom ne, ker ti bo to še sko dovalo; po pohodu pa vedno! Naj te ne zadrži, če si izmučen ali lačen, apomni se, da ti to lahko veliko škoduje!

Prav tako mora vsak tovariš paziti na čistočo v kuhinji ali na stranišču.

Tovariši! Iazimo na red in čistočo, kajti le tako si bomo ohranili svoj največji zaklad - zdravje!

DOFISI

Objavljamo sledeče članke iz
naših STENOGRAMOV:

Milan:

ZAVEZNIK

Pred nekaj dnevi sem se srečal z ujetni =
kom - ubežnikom, ki je pripadal zavezniški voj
ski. Novozelanec je, pohopen potomec prvih an
gleških priseljencev. Kar prava reporterska
strast me je prijela; nemudoma sem se spravil
nanj - tisoč vprašanj mi je prišlo na misel.
Tovariš je bil zgovoren, razumen in govoril je
še precej dobro laški - seveda s pravim ameri
kanskim naglasom; pomagala sva si tudi s kakš
no angleško besedo.

Olet je bil pri Dobruku, ob koncu 1941. le=
ta. V Tripolisu so ga ukrcali na vojno ladjo in
ga prepeljali v Neapelj. Tam je bil dalj časa
nato pa so ga poslali v Genovo. Zadnjih šest
mesecev se je nahajal v nekem taborišču južno
od Vidna. Ob polnu je tudi njemu uspelo zbeža
ti. Njegovi tovariši so se razkrepili, on pa se
je skrival pri civilih. Moral se je zelo pazi
ti, kajti fašisti so jih povsod iskali.

Nedavno pa se je srečal z našim tovarišem,
ki je imel opravke v Furlaniji. Ostal je kar z
njim in sedaj mu pomaga pri delu. Ves nadušen
je, ker mu je bila dana možnost, da nadaljuje
borbo proti fašizmu skupno s slovenskimi par
tizani.

Ko je bil še angleški vojak je že slišal
o nekih "partizanih", vendar pa so bile vesti
o nas zelo različne in nejasne. Kot ujetnik je
čital v laških časopisih in slišal od taboriš
čnih stražarjev o nekih gangsterjih, komunis
tih, roparjih... Sedaj pa je na lastne oči vi
del, kaj je resnica. Sklonil je, da bo ostal kar
z nami, dokler ne bo popolnoma uničen skupni
sovražnik - fašizem.

Felo, 2. četa:

Moje misli

KO SEM BIL ŠE IRI NEMCIH.

Daljši časa sem bil pri Nemcih in to v tabo rišču skupaj s 300 tovariši. Delo je bilo težko; težko največ zato, ker so nas Nemci vedno priganjali in smo morali delati podnevi in ponoči a ob zelo pičli hrani. Kako težko mi je bilo, če sem pomislil, da delam za Nemce, ki hočejo uničiti naš narod. Večkrat sem tudi spomnil brata, ki se kot partizan bori proti okupatorju. Te misli so mi večkrat prihajale. Vedno sem iskal prilike, da bi pobegnil. 19. junija 1944. sem zbral nekaj svojih najboljših tovarišev in smo skupno zapustili tega vražjega okupatorja. Sedaj sem srečen in zadovoljen pri svojih bratih in tovariših.

Jože, 2. četa:

RAZLIKA MED NAMI IN FASISTI

Kakšna je razlika med prejšnjo italijansko vojsko in pa med vojsko maršala Tita? Črnosrajčniki niso vedeli zakaj se borijo, mi pa vemo, da se borimo le za pravico in zahtevamo le svoje ter nočemo tujega. Zato so oni izgubili, mi pa bomo zmagali!

+ Tomaž, 2. četa:

Moja prva akcija

Bilo je v začetku februarja lanskega leta. Zgodaj zjutraj, ko je bil še mrak, je prišla tovarišica-obveščevalka v taborišče in povedala, da so ji Italijani včeraj vlovili brata in ga mislijo popeljnati v Idrijo. Tovariško mandir je vprašal:

"Kdo hoče iti na akcijo? Nad Italijane?"

Takoj se je oglasilo 30 prestovoljcev, toda odšlo nas je samo 17. Prišli smo na mesto in postavili zasedo ob poti. Napeto smo pričakovali, kdaj se bodo prikazali.

Uro pozneje je prišla obveščevalka poveda

ti, da so šli Italijani po drugi poti, mimo obveščevalkega doma. Mi smo takoj krenili po bližnjici in postavili drugo zasado ob kolovozu, ki vodi čez Vojsko v Idrijo.

V tisti hiši so se Italijani še malo pomudili. Obveščevalkega brata pa so dali na mulo, ker jim je rekel, da ne more hoditi.

Deset minut pred prihodom Lahov v našo zasado, je prišla tov. obveščevalka povedati, da bo do kmalu prišli. Tov. komandir ji je dal svojo pištolo, kajti tudi ona je hotela pomagati rešiti svojega brata.

Ko so prišli Lah v našo zasado, je tov. komandir zavpil:

"Ogenj!"
Tako, ko smo začeli streljati, je zavpil laški častnik:

"A terra! (Na tla!)!"
Vojaki so se res vrgli na zemljo. Obveščevalkin brat pa je v tej zmeđi skočil z mule in pobegnil v gozd. Čez deset minut smo prenehali z ognjem in smo jih pozvali, naj se predajo. Klic niso odgovorili.

V tem se je pripravljaval njihov mitraljezec, da bo streljal. Tov. komandir ga je opazil, nameril puško in ga podrl. Nato jih je zopet pozval k predaji. In res so se začeli dvigati in nositi puško na kup. Tov. komandir in tov. obveščevalka sta skočila k častniku in ga razorožila. Ostali smo skočili k drugim vojakom in jih razorožili.

Lahi so nam pustili 25 pušk, 50 bomb, 2 pištoli, 2 mule, 2 lahki strojnici in okrog 2.000 kosačev municije. Imeli so tudi štiri mrtevce, ni pa smo se pa vsi veseli vrnili v naše taborišče - brez žrtev.

Tarzan:

Glej, sivi Krn, Le volje je
kako krasan, tista stvar
ponosen dviga glavo: ki pomaže ti v višavo
Je strma pot Le nanj se vzpni,
od vsepovsod vesel ozri
ni vode v volajšavo: nazaj se dol v nižavo:

ZABAVNI KOTIČEK

Slavko, 2. četa:

NA PATRULJI V BENEČIJI

Lansko leto sem šel na patroljo v Benečiji. Ko smo se slučajno ustavili v neki vasi, je prišla k meni neka tovarišica in me vprašala:

"Vi, kampanjo, ki ste un ufičal teh bolših kada bo gvera finila?"

"Prvega!"

"Kako pa veste, da bo finila ravno prvega? Ali so vam vrgli Angličei beljetine, da bo tak = rat finila?"

Odgovoril sem ji:

"Čenci so rekli, da se bodo borili do zadnjega. Potem mora biti prvega konec!"

"A ja! A ja! In jast, an jast son jala tku!"

Radko:

---o--- Noši kulturniki

Abi, Valdi, Matajur - to možje so vseh kultur. Marko pa jim načeluje in kulturne ure snuje.

Skupaj večkrat so se zbrali, kak s tovar'šiši bi ravnali.

Marko pravi; "Novo članke!"

Nič ne ujame seav te zanke...

Matajur se zvito kiha,

pravi: "Kaj kultur' je gliha?"

Se kogrem tja gor' na stražo

vzamen s sebo reportažo."

"Kaj, na stražo?" vzklikne Valdi,

"Tja ne bone mi hodili!

Mi smo bataljona čika -

nas na stražo se ne vtika!"

Take lepe misli 'majo,

od radosti se smehljajo.

Kar dežurni jo primaha:

"Hajd! Vojaška ura čaka!"

KDO VE?

- 1.) Kakšna usoda bo doletela pisalni stroj šta ba bataljona?
- 2.) Koliko papirja je porabil v svojem štiri-mesečnem delovanju naš bataljonski kultur nik?
- 3.) Kolikokrat je v času trimesečnega tekmovanja rekel tov.komandant: "Nema tega!"?
- 4.) Kam kaže kompas (igla magnetnica) tretje čete?
- 5.) Zakaj stoji tov.Baziliju iz druge čete pas vedno nekoliko prenizko?
- 6.) Koliko časa traja noč pri tov.Vojniku?

Trem reševalcem, ki bodo naši najbolj posrečeni, odgovore bo uredništvo razdelilo tri nagrade in to:

- 1.) Posebno vrečico za defenzivno bombo, last propagandnega referenta tov.Marka.
2. Posebno lepo titovko briškega izdelka (zato mora vsak reševalec obenem z rešitvijo poslati tudi obseg glave!)
3. Sliko, na kateri je upodobljena vsa kultura našega bataljona.

Tovariši!

Nagrade so vabljive, zato rešajte in pošljite pravilne rešitve najpozneje do 20. septembra 1944. na uredništvo "Ob Soči"!

K R I Ž A N K A Š T . 1 :

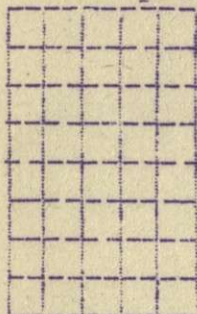
Besede pomenijo vodoravno:

- ptič
- veznik
- mlečni izdelek
- orožje
- živalsko orožje
- veznik
- bukov sad
- staroslovenski veznik
- V prvi vrsti navzdol čitaš naslov
vestnika neke naše brigade.

K R I Ž A N K A Š T . 2 :

Besede pomenijo vodoravno:

- nočan šum
- domača žival
- muslimansko sv.pismo
- nadležen
- vrsta blaga
- ruski prebivalec
- ptič
- staroslovenska gora
- Do sredi navzdol: Borec za svobodo.

K R I Ž A N K A Š T . 3 :

Besede pomenijo vodoravno in navpično:

- vodja jugoslovanskih narodov
- reka v Jugoslaviji
- živalske noge
- ptič

